

Lepiej być plotkarzem czy filozofem?

Scenariusz lekcji etyki lub wychowawczej inspirowany filozofią Sokratesa

Opracowała: Dorota Kujawa-Weinke

GRUPA WIEKOWA:

- klasy V–VI szkoły podstawowej.

CZAS TRWANIA:

- 45 minut.

CEL:

- uczeń uświadamia sobie niszczącą siłę plotki i korzyści wynikające z nieplotkowania.

KRYTERIA SUKCESU:

Uczeń:

- poznaje opowieść związaną z filozofią Sokratesa,
- rozpoznaje informacje będące plotką,
- rozumie, czym jest plotka,
- rozumie termin „filozofowanie”,
- inspirowanie innych uczniów, rodziców i nauczycieli do rezygnacji z plotkowania.

METODY PRACY:

- aktywizujące: dyskusja dydaktyczna, rozmowa kierowana, stacje zadaniowe,
- eksponująca: film.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- trzy sita,
- napisy „Prawda”, „Dobro”, „Użyteczność”,
- zdania z informacjami dobrymi i złymi, użytecznymi i nieużytecznymi, prawdziwymi i fałszywymi,
- komputer z możliwością odtworzenia filmów.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Uczniowie próbują znaleźć definicję wyrazu „plotka”. Nauczyciel prowadzi rozmowę kierowaną.
2. Nauczyciel włącza bajkę filozoficzną Michela Piquemala *Trzy sita*. Uczniowie oglądają film.
3. W rozmowie kierowanej uczniowie dzielą się przemyśleniami na temat tego, co to znaczy, że coś jest zgodne z prawdą, że jest dobre lub pożyteczne.

4. Nauczyciel za pomocą patyków losuje trzy grupy uczniów: „Prawda”, „Dobro” i „Użyteczność”. Każda z nich otrzymuje sito z pociętymi kartkami. Uczniowie na kartkach mają zapisane zdania, które zawierają:

- w sicie „Prawda” – informacje prawdziwe i fałszywe; te, które są prawdziwe, uczniowie zostawiają w sicie, fałszywe kładą poza sitem,
- w sicie „Dobro” – informacje o ludziach i rzeczach, które są dobre i złe,
- w sicie „Użyteczność” – informacje o ludziach i rzeczach, które są użyteczne lub nie.

Przykład:

„Tomek mieszka obok ciebie” (informacja użyteczna, ponieważ mogę wziąć od niego lekcję, skoro blisko mieszka) lub: „Ania ma złote kolczyki” (informacja nieużyteczna, do niczego jej nie wykorzystamy).

Uczniowie pracują metodą stacji zadaniowych. Skończywszy pracę z zdaniami ze swego sita, przechodzą do następnego. Jeśli według nich któraś z informacji jest niewłaściwie przyporządkowana, dopisują komentarz: „Przyporządkowalibyśmy inaczej” i zostawiają podpis związany z nazwą grupy – „Dobro”, „Użyteczność” lub „Prawda”. Koniec pracy w grupach to powrót do stolika z sitem wylosowanym na początku.

5. Każda z grup po kolei omawia rezultaty swojej pracy, starając się uzasadnić podjęte decyzje. Jeśli którąś z nich skomentowała inna grupa, również uzasadnia ona swoje zdanie.

6. Nauczyciel włącza film *Bak zwany Sokratesem, czyli dlaczego ludzie nie lubią filozofów*.

7. Nauczyciel zadaje pytanie: Czy lepiej plotkować, czy filozofować? – pytanie ma charakter prowokacyjny, ale pozwoli uczniom na sformułowanie interesujących wniosków i starcie się w dyskusji – za filozofowanie skazano Sokratesa na śmierć.

8. Uczniowie prowadzą wojnę na argumenty. Na tablicy podzielonej na obszary „Plotkowanie” i „Filozofowanie” zapisują tylko argumenty za jedną lub drugą możliwością. Mają na to 5 minut. Każdy może podejść i zapisać swoje pomysły. Następnie głośno czytamy zebrane uzasadnienia i omawiamy zakończenie sporu, typując zwycięską opcję.

9. Uczniowie podsumowują lekcję, wykonując ulotki informujące uczniów szkoły o tym, że z filozofowania płynie więcej korzyści niż z plotkowania. Ulotki rozwieszane są w różnych częściach szkoły, także w miejscach, w których często można spotkać rodziców uczniów.

ŹRÓDŁA:

- M. Piquemal, *Trzy sita*, [w:] tegoż, *Bajki filozoficzne*, tłum. H. Sobieraj, Warszawa 2008, s. 100–101, <https://www.youtube.com/watch?v=adi78GFwfaE> [data dostępu: 24.06.2019].

- *Bąk zwany Sokratesem, czyli dlaczego ludzie nie lubią filozofów*, materiał filmowy dostępny w serwisie YouTube, https://www.youtube.com/watch?v=RRb-Rz_tCfc [data dostępu: 24.06.2019].